

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Využívání monistického a dualistického modelu řízení kapitálových společností

Vypracoval: Anežka Hájková
Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Pražáková, Ph.D.

České Budějovice 2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Anežka HÁJKOVÁ**
Osobní číslo: **E13025**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Využívání monistického a dualistického modelu řízení kapitálových společností**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Cílem práce je charakterizovat podniky, které využily možnosti přechodu od dualistického modelu řízení kapitálových společností k monistickému, případně nově vzniklých podniků využívajících tento model řízení.

Metodický postup:

1. Sestavit literární přehled.
2. S využitím veřejně dostupných informačních zdrojů (justice.cz, RES) a databáze Albertina vyhledat podniky využívající monistický model řízení. Současně nalézt odpovídající skupinu podniků využívajících dualistického modelu řízení.
3. Zjištění rozdílů mezi oběma vzorky podniků a definování charakteristik obou skupin podniků. Bude provedeno pomocí vícerozměrných statistických metod (např.: shluková a faktorová analýza); a popisné statistiky.

Osnova:

1. Úvod; 2. Literární přehled; 3. Metodika a cíl práce; 4. Výsledky; 5. Závěr; 6. Seznam použité literatury; 7. Seznam tabulek, obrázků a zkratk; 8. Přílohy (v případě potřeby).

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 40-50
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

Cremers, J., M. Stolt & Vitols, S. (eds.) (2012). *A decade of experience with the European Company (SE)*. Brussels: ETUI (forthcoming, figures updated).
Česká republika. (2012). *Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních korporacích*.
Dědič J. , & Lasák, J.(2013). *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky*. *Obchodněprávní revue*, 2013(3).
Húsek, D. (2009). *Shluková analýza*. Praha: Professional Publishing.
Meloun, M., & Militký, J. (2006). *Kompendium statistického zpracování dat*. Praha: Academia.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jaroslava Pražáková, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 3. března 2015
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2016

doc. Ing. Ladislav Kolář, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentův 13 01
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jurek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou/diplomovou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Jaroslavě Pražákové, Ph.D. za odborné vedení práce a poskytování cenných rad a připomínek při jejím zpracování.

Obsah

Obsah	5
1 Úvod.....	6
2 Literární přehled	7
2.1 Kapitálové společnosti.....	7
2.1.1 Vývoj kapitálových společností v České republice	7
2.1.2 Společnost s ručením omezeným.....	10
2.1.3 Akciová společnost	13
2.2 Monistický a dualistický systém.....	16
2.2.1 Proč existují oba tyto systémy vedle sebe	17
2.2.2 Monistický a dualistický systém v České republice	18
2.2.3 Monistický systém	18
2.2.4 Dualistický systém řízení.....	20
2.2.5 Řízení kapitálových společností v Německu.....	21
3 Metodický postup	23
3.1 Cíl práce.....	23
3.2 Metodika práce	23
3.2.1 Literární přehled	24
3.2.2 Sběr dat	24
3.2.3 Zpracování získaných údajů	24
3.2.4 Předpokládané charakteristiky monistických podniků	27
4 Charakteristika podniků.....	28
4.1 Podniky podle krajů.....	28
4.2 Podniky podle klasifikace ekonomických činností.....	29
4.3 Podniky podle účetních závěrek	30
4.4 Podniky podle velikosti obce.....	31
4.5 Další údaje o podnicích.....	31
5 Výsledky	32
5.1 Popisné statistiky	32
5.2 Faktorová analýza	33
5.3 Shluková analýza	35
5.3.1 Shluk 1 – Malé podniky (monistické).....	37
5.3.2 Shluk 2 – Středně velké podniky (dualistické)	38
5.3.3 Shluk 3 – Velké podniky (dualistické).....	39
5.3.4. Shluk 4 – Největší podnik (dualistický)	40
5.3.5 Srovnání	40
6 Závěr	43
I. Summary a keywords	45
II. Seznam použité literatury.....	46

1 Úvod

Tématem této bakalářské práce je využívání monistického a dualistického modelu řízení kapitálových společností. Tyto dva modely představují dvě možnosti řízení podniku, mezi kterými mohou volit akciové společnosti.

Každá akciová společnost se může od roku 2014 rozhodnout, kterým z těchto dvou systémů chce být řízena. Pokud není jasné, jaký model řízení společnost zvolila, platí, že je řízena dualistickým modelem. Výhodou je, že společnosti mohou měnit systém řízení i v průběhu podnikání.

Do roku 2014 v České republice existoval pouze dualistický model řízení kapitálových společností. V tomto systému funguje jako nejvyšší orgán valná hromada, statutárním orgánem je představenstvo a kontrolním orgánem dozorčí rada.

V monistickém systému je také využívána valná hromada, statutárním orgánem je ale statutární ředitel a kontrolní funkci zastává správní rada. Výhodou monistického systému by měly být menší požadavky na strukturu organizace společnosti, díky čemuž by měl být tento systém méně nákladný.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části jsou nejprve popsány kapitálové společnosti – společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Dále je definován rozdíl mezi monistickým a dualistickým modelem řízení. Uvedeno je také, z jakých důvodů byl vůbec monistický systém v České republice zaveden.

Praktická část se zabývá tím, jaké podniky si vybírají monistický model řízení a proč. Nejprve byl vybrán vzorek podniků řízených oběma modely řízení. Tento vzorek obsahuje 200 akciových společností z celé České republiky a byl charakterizován na základě dostupných zdrojů.

Hlavním cílem práce je definovat monisticky řízené podniky a najít jejich společné charakteristiky. Tyto podniky se dělí na dvě skupiny. První skupina zahrnuje ty, které působily již před rokem 2014 a později využily možnosti změnit svůj systém řízení z dualistického na monistický. Druhou skupinou jsou podniky, které využívají monistický model řízení od počátku své ekonomické činnosti.

Na datech o vybraných akciových společnostech budou provedeny vícerozměrné statistické analýzy – faktorová a shluková. Pomocí uváděných metod budou zjištěny společné znaky společností s monistickým modelem řízení.

2 Literární přehled

Literární přehled je rozdělen do dvou částí. V první části jsou popsány kapitálové společnosti – které společnosti mezi ně řadíme, jak vznikají, jaké jsou jejich hlavní znaky atd. V úvodu druhé části je nastíněno, jak se do českého práva postupně implementoval monistický systém řízení. Poté je podrobně rozebráno uspořádání akciové společnosti, které je podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále ZOK) možné tvořit dvojím způsobem, a to monistickým a dualistickým. Společnosti si mohou samy zvolit, který z těchto dvou systémů řízení je pro ně vhodný.

2.1 Kapitálové společnosti

Podle zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích dělíme obchodní korporace na osobní společnosti, kapitálové společnosti, evropskou společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení a družstva.

Kapitálovými společnostmi rozumíme společnost s ručením omezeným a akciovou společnost. Tyto společnosti mohou být založeny jedním nebo více zakladateli, právníky i fyzickými osobami. Základní kapitál je tvořen vklady společníků. Vkladem společník získává majetkovou účast na společnosti (Mirčevská, 2009).

Mezi výhody podnikání kapitálových společností spadá především omezené nebo žádné ručení, zhodnocování vloženého kapitálu, to, že společník se aktivně nemusí podílet na vedení společnosti a v neposlední řadě možnost společníka opustit společnost bez nutnosti jejího zrušení (Salachová, 2014).

2.1.1 Vývoj kapitálových společností v České republice

Až do druhé poloviny 19. století u nás působily jako hlavní obchodní arbitry cechy a jejich cechovní normy. Roku 1862 byl přijat obchodní zákoník, ve kterém byly obchodní společnosti tradičně rozděleny na osobní (veřejná obchodní společnost a komanditní společnost) a kapitálové (akciová společnost a společnost s ručením omezeným)

(Vojáček, Schelle, Tauchen & kol., 2012).

V období Protektorátu Čechy a Morava došlo k několika drobným změnám. Zjednodušilo se přeložení sídla společností do dalších částí Velkoněmecké Říše, stát rozhodl o rozdělení zisku v některých kapitálových společnostech. Z deseti na pět let byly sníženy lhůty, po které musely společnosti uchovávat účetní doklady. Velkými změnami prošlo obchodní právo v letech 1945-1989, kdy bylo přeměněno na hospodářské právo. V roce 1990 bylo navázáno na obchodní právo před druhou světovou válkou (Vojáček, Schelle, Tauchen & kol., 2012).

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným vzniká podle rakouského práva až v roce 1906. Ke vzniku nebylo zapotřebí státního souhlasu jako u akciové společnosti. Orgány společnosti byla valná hromada, jednatelé a dozorčí rada, kterou musely povinně zřizovat společnosti s velkým počtem společníků (Vojáček, Schelle, Tauchen & kol., 2012).

V roce 1991 mohla být podle obchodního zákoníku společnost s ručením omezeným založena jednou osobou, mohla mít maximálně 50 společníků a základní kapitál musel činit nejméně 100 000 Kč. Vklad jednoho společníka musel být minimálně 20 000 Kč (Zákon č 513/1991 sb. Obchodní zákoník).

V úpravách zákona z roku 1991 platných k roku 2002 je stanoveno, že „společnost s ručením omezeným s jediným společníkem nemůže být jediným zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti s ručením omezeným.“ Výše základního kapitálu je navýšena z 100 000 na minimálně 200 000 Kč (Zákon č 513/1991 sb. Obchodní zákoník, nov. 2002).

Akciová společnost

Hlavními rysy akciových společností v prvním obchodním zákoníku byly především možnost volně převádět podíly, sdružovat kapitál a také vyloučení osobního ručení. K založení společnosti musel být vydán státní souhlas. S akciemi se obchodovalo na burzách, akcie mohly být dvojího druhu – na jméno nebo na majitele, a byly nedělitelné. Mezi orgány společnosti patřila valná hromada a představenstvo jako dnes, funkce dozorčí rady však vykonávali tzv. revizoři (Vojáček, Schelle, Tauchen & kol., 2012).

Podle obchodního zákoníku z roku 1991 musela být hodnota základního kapitálu nejméně 1 000 000 Kč. Založení společnosti mohlo proběhnout dvěma způsoby, a to: založením na základě výzvy k upisování akcií a založením bez výzvy k upisování akcií (Zákon č 513/1991 sb. Obchodní zákoník).

Podle úprav obchodního zákoníku platných k roku 2002 mohou být akcie v listinné nebo zaknihované podobě. Při založení společnosti s veřejnou nabídkou akcií musí základní kapitál činit nejméně 20 000 000 Kč, bez veřejné nabídky akcií alespoň 2 000 000 Kč (Zákon č 513/1991 sb. Obchodní zákoník, nov 2002).

Shrnutí

Během svého působení v právním systému prošly kapitálové společnosti mnoha změnami. Tento vývoj ukazuje tabulka 1. Akciové společnosti fungovaly na našem území dlouho před tím, než byly uzákoněny podle místního práva. Společnosti s ručeným omezením vznikaly až na počátku 20. století. Po 2. světové válce bylo jejich působení právně zrušeno a znovu mohou existovat až od roku 1990.

Tabulka 1: Vznik kapitálových společností

Vznik kapitálových společností	S.r.o.	A.s.
Vznik podle rakouského práva	1906	1843
1. společnost na rakouském území	1906	1719
1. společnost na českém území		1787
Přestává podle českého práva existovat	1945	
Znovu ustanovena v českém právu	1990	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Eliáš, (1997) a Vojáček, Schelle, Tauchen & kol., (2012).

Jednou z velmi podstatných změn, kterou kapitálové společnosti zažívají, jsou změny požadavků na minimální základní kapitál. Ty jsou také spojeny s požadavky na minimální výši vkladu jednoho společníka. U akciových společností není minimální výše vkladu společníka definovaná.

U Společnosti s ručením omezeným byl dříve tento vklad stanoven na 20 000 Kč, v současnosti stačí pouze 1 Kč. Tím pádem je určena i minimální výše základního kapitálu. Ten v současnosti musí být minimálně součtem počtu jednotlivých společníků.

Změny, které byly provedeny na základním kapitálu kapitálových společností, ilustruje tabulka 2.

Tabulka 2: Změny v základním kapitálu kapitálových společností

Kapitálové společnosti	Základní kapitál v letech		
	1991	2002	2014
S.r.o.	100 000 Kč	200 000 Kč	Vklad jednoho společníka min. 1 Kč
A.s.	1 000 000 Kč	S veřejnou nabídkou akcií	Bez veřejné nabídky akcií
		20 000 000 Kč	2 000 000 Kč
			2 000 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Zákon č 513/1991 sb. Obchodní zákoník, Zákon č 513/1991 sb. Obchodní zákoník, nov. 2002, Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

2.1.2 Společnost s ručením omezeným

„Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění. Firma obsahuje označení "společnost s ručením omezeným", které může být nahrazeno zkratkou "spol. s.r.o." nebo "s.r.o.“ (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).

Ačkoli patří společnost s ručením omezeným ke kapitálovým společnostem, některé znaky, kterými se vyznačuje, náleží spíše osobním společnostem. Je to tedy společnost, která v sobě nese výhody obou typů obchodních korporací (kapitálových i osobních) a proto ji můžeme označit jako společnost smíšenou. Některé z těchto společností mohou fungovat jako malá firma s několika společníky, kteří mají společnost pevně v rukou, na druhou stranu mohou být tyto společnosti svou velikostí a stylem řízení podobné malým akciovým společnostem. Tato forma společnosti je vhodná pro drobné a střední podnikání (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Založení

V České Republice je společnost s ručením omezeným nejvyužívanější formou obchodních společností a jejich počet stále narůstá. Podle ZOK společnost i nadále povinně tvoří základní kapitál, jeho výše ale není stanovena. Každý společník má ovšem povinnost složit vlastní kapitál ve výši minimálně 1 Kč (Josková, 2014).

Pokud je společnost zakládána více osobami, je nutné sepsat společenskou smlouvu. V případě, že společnost zakládá pouze jedna osoba, je sepsána zakladatelská listina. Obě tyto smlouvy musí mít formu notářského zápisu a musí obsahovat náležitosti jako je obchodní firma, sídlo společnosti, předmět podnikání a další (Švarc, 2005).

Společníci

„Obchodní podíl nabývá společník vkladem při vzniku společnosti, vkladem při zvýšení základního kapitálu, převodem na základě smlouvy o převodu obchodního podílu nebo přechodem na základě dědictví (Mirčevská, 2009).“

Peněžitý nebo nepeněžitý vklad je společník povinen splatit podle Společenské smlouvy. Podíl společníka je většinou určován právě podle jeho vkladu do základního kapitálu. Společníci ručí svým majetkem až do doby, kdy jsou veškeré splacené vklady zapsány do Obchodního rejstříku (Salachová, 2013).

„Společník musí splnit daňovou povinnost nejpozději do pěti let ode dne vzniku společnosti nebo od převzetí vkladové povinnosti za trvání společnosti. Společník má právo na valné hromadě i mimo ni požadovat od jednatelů informace o společnosti, nahlížet do dokladů společnosti, kontrolovat údaje obsažené v předložených dokladech a další práva na informace určená společenskou smlouvou (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).“

Orgány společnosti

Valná hromada

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, která rozhoduje o zásadních otázkách existence a činnosti společnosti. Jednotliví společníci se na tomto rozhodování podílejí prostřednictvím hlasování (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).

Mezi pravomoci valné hromady patří mj. schválení jednání, které předcházelo

vzniku společnosti, schválení výsledků hospodaření, schvalování stanov a jejich změn, rozhodování o změně společenské smlouvy, rozhodování o změnách výše základního kapitálu, jmenování a odvolání osob dozorčí rady, rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací (Eliáš, Pokorná, & Bartošíková, 2005).

Jednatel

Jednatel je statutárním orgánem společnosti. Tuto funkci může vykonávat jeden nebo více jednatelů. Může jím být fyzická i právnická osoba, která nemusí být společníkem. Jednatel vykonává obchodní vedení společnosti, zajišťuje komunikaci mezi společníky a stará se o chod podniku. Je zodpovědný za řádné vedení předepsané evidence a účetnictví. Jeho povinností je informovat společníky o stavu společnosti (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Pokud je ve společnosti jednatelů více, v záležitostech obchodního jednání rozhodují absolutní většinou. Jednatelé se musí řídit pokyny předem schválenými valnou hromadou. Jednatelům může být i společník, musí ale obě tyto činnosti vzájemně oddělovat (Eliáš, Pokorná, & Bartošíková, 2005).

Dozorčí rada

Dozorčí rada je kontrolní orgán a zároveň ze zákona kolektivní orgán, proto musí mít alespoň tři členy, na které se vztahuje zákaz konkurence. Hlavní funkcí dozorčí rady je kontrolní činnost. V případech, kdy to vyžadují zájmy společnosti, svolává valnou hromadu (Srpková, & Řehoř, 2010).

Dozorčí rada je pouze fakultativní orgán, který nemusí být ve společnosti s ručením omezeným povinně zřízen. Společnosti s malým počtem společníků většinou dozorčí radu nezřizují, protože dokáží její funkce vykonávat efektivněji. Ze zákona musí být dozorčí rada zřízena např. při účasti společnosti na přeshraniční fúzi (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Zánik společnosti

Společnost může být zrušena dvěma způsoby, a to s likvidací nebo bez likvidace. Zrušení společnosti bez likvidace nastává při fúzi společností. Zrušení s likvidací může být dobrovolné nebo nedobrovolné – soudní. Cílem likvidace je zánik společnosti výmazem z obchodního rejstříku. Dobrovolná likvidace nastává v případech uplynutí doby nebo dosažení účelu, kdy měla být společnost založena nebo z rozhodnutí společníků nebo orgánů společnosti (Adamík, Pilátová, Richter, & Taranda, 2010).

2.1.3 Akciová společnost

„Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií. Firma obsahuje označení "akciová společnost", které může být nahrazeno zkratkou "akc. spol." nebo "a.s.".

Účastnickými cennými papíry jsou cenné papíry vydané společností, se kterými je spojen podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech v této společnosti, a dále cenné papíry vydané společností, se kterými je spojeno právo takové cenné papíry získat.

Základní kapitál se vyjadřuje v českých korunách. V případě, že akciová společnost vede podle zvláštního zákona účetnictví v eurech, může vyjádřit základní kapitál v eurech. Výše základního kapitálu akciové společnosti je alespoň 2 000 000 Kč, nebo 80 000 EUR (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).“

Založení

Akciová společnost může být založena jedním zakladatelem, fyzickou nebo právnickou osobou (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích). Každý zakladatel je zároveň akcionářem. Při založení společnosti jedním zakladatelem je sepsána zakladatelská listina, při založení více společníky zakladatelská smlouva. Druhým dokumentem, který musí mít společnost při svém založení, jsou stanovy. V nich se udává mj. obchodní firma a sídlo společnosti, předmět podnikání, základní údaje o akciích (jejich počet, podoba apod.), návrh stanov (Dvořák, 2009).

Jakmile je společnost zapsána do obchodního rejstříku, může začít vydávat akcie.

Musí však být splacen jejich emisní kurs. Pokud tato podmínka není splněna, společnost vydává akcionářům zatímní listy, které akcie nahrazují do doby, než je bude možno emitovat. Do zatímního listu jsou vetknuta veškerá práva a povinnosti, které obsahují akcie. Po splacení celého emisního kursu upsaných akcií je společníkovi vyměněn zatímní list za akcie (Eliáš, Pokorná, & Bartošíková, 2005).

Akcie

„Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací. Akcie může mít formu cenného papíru na řad nebo na doručitele; to platí obdobně pro zaknihované akcie. Akcie též společnosti mohou mít různou jmenovitou hodnotu (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).“

Zákon o obchodních korporacích v úpravě tzv. samostatně převoditelných práv upravuje právo akcionáře spojené s akcií a dovoluje, aby některá práva byla od akcie oddělena a aby tímto právem nebyl oprávněn majitel akcie, ale třetí osoba. Takovým právem může být např. právo na vyplacení podílu na zisku nebo na likvidačním zůstatku (Kotásek, 2014).“

Základní kapitál akciové společnosti je tvořen souhrnem jmenovitých hodnot všech akcií, které společnost emitovala. Jmenovitou hodnotou rozumíme částku uvedenou na listinné akcii nebo částku, která je dohledatelná v evidenci centrálního depozitáře u akcie se zaknihovanou podobou. Hodnota akcie musí být zapsána v českých korunách (Kotásek, 2009).“

Podle Švarce (2005) jsou práva a povinnosti akcionáře vtělena do cenných papírů, a to nejčastěji do akcií. S nimi jsou spojena práva podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku v případě zániku podniku. Ve společnosti jsou dva druhy akcií. Kmenové akcie, které nemají žádná speciální práva. Těmi naopak disponují prioritní akcie, se kterými jsou spojena přednostní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku.

„S akciemi se zvláštními právy může být spojen zejména rozdílný, pevný nebo podřízený podíl na zisku nebo likvidačním zůstatku anebo rozdílná váha hlasů. Různá zvláštní práva mohou být spojena i s akciemi o totožné jmenovité hodnotě a též s kuso-

vými akciemi (Černá, 2012).“

Dalšími cennými papíry, které může a.s. emitovat, jsou dluhopisy, opční listy a kupony.

Akcionáři

Akcionáři jsou společníci v akciové společnosti. Nejsou jejími spolumahjiteli, pouze na ní mají majetkovou účast. Mezi základní práva akcionářů řadíme právo na podíl na zisku, na likvidačním zůstatku a právo účastnit se a hlasovat na zasedání valné hromady. Za základní povinnosti považujeme povinnost loajality a povinnost vkladovou (Dvořák, 2009).

Mezi další práva akcionáře patří přednostní upisovací právo na část nově upisovaných akcií. V některých případech vzniká akcionáři právo na to, aby od něj společnost jeho akcie odkoupila. Dalších práv akcionářů je několik desítek (Eliáš, Pokorná, & Bartošíková, 2005).

Orgány společnosti

Vnitřní uspořádání společnosti

V Akciové společnosti je možné vybrat si ze dvou způsobů vnitřní struktury společnosti. Jsou jimi monistický a dualistický systém. Monistický systém řízení zahrnuje orgány jako je správní rada, její předseda a statutární ředitel. V dualistickém uspořádání jsou těmito orgány předseda a dozorčí rada. V obou těchto uspořádáních je nejvyšším orgánem valná hromada (Štenglová, Havel, Cileček, Kuhn, & Šuk, 2013).

Jelikož je valná hromada orgánem společným pro obě tyto formy vnitřního uspořádání, popíši její funkci a činnost již zde. Dalšími orgány akciové společnosti se budu zabývat později při rozboru monistického a dualistického systému řízení.

Valná hromada

Nejvyšším orgánem v akciové společnosti je valná hromada. Svolává se vždy na konkrétní zasedání. Jejími členy jsou všichni akcionáři společnosti. Rozhodnutí jsou přijímána na základně hlasování většinou přítomných hlasů. Mezi základní funkce valné

hromady patří ustavení statutárního a dozorčího orgánu, rozhodování o zásadních otázkách existence společnosti a udílení pokynů ostatním orgánům (Dvořák, 2009).

Podle Salachové (2014) musí být svolaná valná hromada usnášeníschopná, tzn. musí být přítomni akcionáři, jejichž jmenovitá hodnota nebo počet akcií tvoří víc než 30 % základního kapitálu. Při hlasování o zásadních otázkách společnosti, jako jsou například změna stanov nebo zvyšování či snižování základního kapitálu, musí rozhodnout dvou-
třetinová většina hlasů všech přítomných akcionářů.

Valná hromada je svolávána představenstvem. Musí být každoročně svolána k projednání řádné účetní závěrky a k rozhodnutí, jak bude naloženo se ziskem či případnou ztrátou. Tato valná hromada se nazývá řádná. Dále může být svolána i v jiných případech, které mohou být např. uvedeny ve stanovách (Eliáš, Pokorná, & Bartošíková, 2005).

Zánik společnosti

Rozlišujeme dva druhy zrušení akciové společnosti, a to dobrovolné a nucené. Mezi důvody dobrovolného zrušení patří uplynutí doby, na kterou je společnost založena, dosažením účelu, pro který byla založena, výslovné rozhodnutí o zrušení společnosti. V těchto případech se společnost ruší dnem, kdy bylo přijato usnesení valné hromady. Nuceně dochází ke zrušení rozhodnutím soudu, který jmenuje likvidátora (Dvořák, 2009).

Samotný zánik probíhá výmazem z obchodního rejstříku, který provádí rejstříkový soud. (Švarc, 2005) Výmaz z obchodního rejstříku je proveden až poté, co je prokázáno, že veškeré akcie společnosti byly zničeny, zrušeny nebo prohlášeny za neplatné (Adamík, Pilátová, Richter, & Taranda, 2010).

2.2 Monistický a dualistický systém

Monistický a dualistický systém vedení společností jsou dva základní modely, které jsou využívány ve většině států. V některých státech, jako je od roku 2014 i Česká republika, si společnosti mohou vybrat, který z těchto dvou systémů využijí. Monistický systém je typický pro země jako Francie, Španělsko, Itálie nebo Velká Británie, dualis-

tický systém pro Německo, Rakousko nebo Nizozemsko (Štenglová, Havel, Cileček, Kuhn, & Šuk, 2013).

2.2.1 Proč existují oba tyto systémy vedle sebe

Evropská Unie (dále EU) musela při tvorbě společného trhu vytvořit nový systém obchodního práva, které budou akceptovat všechny unijní státy. Tyto změny se mj. týkaly úprav obchodních společností tak, aby se otevřely národní trhy. Nejen že jednotlivé státy musí uznávat právní formy společností z jiných států, ale také byly vytvořeny nové nadnárodní formy společností (Tichý, 2006).

Ačkoli akciové společnosti mohou monistický systém v České republice používat až od roku 2014, není tento systém úplnou novinkou. Již od roku 2001 ho totiž mohou používat na území EU (tím pádem i na území České republiky od r. 2004) Evropské společnosti, Societas Europaea (dále SE). Jsou to v podstatě akciové společnosti, které jsou založeny podle práva evropské unie (Dvořák, 2009).

Výhodou této právní formy společnosti je především snadná převoditelnost společnosti do jiné země (Šitner, 2008). Díky tomu a dalším kladům SE jsou tyto společnosti v České republice ve velké oblibě. Nejen, že se jejich počet stále zvyšuje, ale také jejich celkový podíl na SE, zakládaných v EU, je nadpoloviční. Většina z těchto společností je ale zakládána pouze jako dceřiná společnost již existujících společností (Cremers, Stollt, & Vitols, 2013).

Zajímavostí je, že většina SE založených v České republice jsou pouze shelf company (tzv. předzaložené společnosti), které nevyvíjejí žádnou aktivitu (Eidenmüller, & Lasák, 2012). V praxi to znamená, že jsou tyto společnosti zakládány pouze za účelem dalšího prodeje. Prozatím s tímto způsobem zakládání SE členské státy nemají problém (Blanke, 2010).

Podle průzkumu, který Eidenmüller & Lasák (2012) zveřejňuje v *Journal Of Corporate Law Studies*, je hlavním důvodem pro zakládání SE její image, dále zjednodušení firemní struktury, mobilita společnosti, daňové důvody, přeshraniční fúze a spoluúčasť zaměstnanců.

Ve Velké Británii byl zvykem monistický systém řízení, naopak v Německu dualistický. Obě tyto země prosazovaly svůj postoj, a proto se stalo kompromisem zavedení

možnosti obou těchto vnitřních uspořádání společnosti u SE (Dvořák, 2009).

Mezi země, ve kterých společnosti musí povinně využívat monistický systém, patří Spojené státy americké, Velká Británie, Švédsko, Finsko, Španělsko, Řecko aj., dualistický systém musí využívat společnosti v Německu a Rakousku. V dalších zemích, jako je např. Francie, jsou povoleny obě možnosti (Bohinc, 2011).

Monistický systém je v českém právu až na několik výjimek odvozen od monistického systému evropského práva. V evropské úpravě je např. statutárním orgánem generální ředitel (v české statutární ředitel), který může mít k ruce ještě delegovaného generálního ředitele (Dvořák, 2009).

2.2.2 Monistický a dualistický systém v České republice

V České republice si od 1. 1. 2014 mohou akciové společnosti zvolit krom dualistického systému řízení také systém monistický. V České republice je stanoveno, že pokud ze stanov jednoznačně neplyne, který systém se společnost rozhodla uplatňovat, je to automaticky systém dualistický (Štenglová, Havel, Cileček, Kuhn, & Šuk, 2013).

Ve stanovách společnosti musí být určeno, který systém řízení společnost zvolila. Není však jasně uvedeno, zda se ve stanovách musí objevit pojem monistický nebo dualistický systém nebo jestli stačí pouze uvedení příslušných orgánů, které se v obou systémech mění. V dualistickém systému je nejvyšším orgánem valná hromada, statutárním orgánem představenstvo a kontrolním orgánem dozorčí rada. V monistickém systému je obdobou dozorčí rady správní rada, statutární ředitel vykonává funkci představenstva (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Ať už monistický nebo dualistický systém lze změnit ze zákona změnou stanov (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).

2.2.3 Monistický systém

„Obecně lze říci, že monistickým je takový systém, kde je povinně vytvářen jeden orgán, který má výkonné členy, pověřené statutární činností a členy pověřené kontrolou,

resp. stojící mimo exekutivu (Důvodová zpráva, Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).“

Monistický systém řízení je v podstatě převzat z anglo-amerického práva. Vyznačuje se svou flexibilitou, kdy je možné relativně rychle a snadno měnit osoby fungující jako statutární orgán, velmi rychle lze také měnit investora. Další výhodou jsou nízké provozní náklady, protože v monistickém systému je oproti dualistickému orgán méně (statutární ředitel vykonává činnost představenstva) (Bělohlávek 2013).

Správní rada

Správní rada má tři členy, pokud není ve stanovách určeno jinak. Ačkoli je nejdůležitějším orgánem v tomto vnitřním uspořádání společnosti, není jejím nejvyšším ani statutárním orgánem. V současné právní úpravě je to částečně kontrolní a částečně statutární orgán (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Mezi činnostmi správní rady patří obchodní vedení společnosti, čímž je myšleno především určení střednědobých cílů společnosti, a dohled nad obchodním vedením (Šteňglová, Havel, Čileček, Kuhn, & Šuk, 2013). Podle Zákona č. 90/2012 Sb § 460 spadá do působnosti správní rady jakákoliv věc týkající se společnosti, která již není přidělena do působnosti valné hromady.

Členem správní rady může být pouze akcionář s určitým počtem vlastněných akcií. Může jím být i právnická osoba, ale s trvalým zástupcem, jehož post zastává fyzická osoba. Dále může být členem správní rady zaměstnanec společnosti, ale počet těchto členů nesmí přesáhnout třetinu z celkového počtu členů (Bělohlávek, 2013).

Předseda správní rady

„Správní rada volí a odvolává svého předsedu. Funkční období předsedy nesmí přesáhnout délku jeho funkčního období jako člena správní rady. Předsedou správní rady může být jen fyzická osoba (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).“

Mezi povinnosti předsedy patří svolávání zasedání správní rady a řízení jejího průběhu, informování valné hromady, organizace a kontrola správní rady a také statutárního ředitele a dalších orgánů, které mohou být zřízeny, jako jsou např. různé poradní orgány a komise (Bělohlávek, 2013).

Statutární ředitel

Statutární ředitel je statutární orgán společnosti vykonávající obchodní vedení společnosti. Je to individuální orgán, který jedná za společnost samostatně. Podle Štenglové et al. (2013) je v nové právní úpravě nejasné, který z orgánů volí statutárního ředitele. Podle ní je to správní rada, pokud ovšem stanovy tento akt nepřisoudí valné hromadě.

Funkční období statutárního ředitele trvá jeden rok ze zákona nebo déle, pokud je tak upraveno ve stanovách. Do funkce je statutární ředitel uveden jmenováním. Uplynutím doby, na kterou byl jmenován, smrtí, odvoláním, rezignací nebo ztrátou bezúhonnosti jeho funkce zaniká (Bělohávek, 2013).

2.2.4 Dualistický systém řízení

Dualistickým systémem rozumíme klasický systém vnitřního uspořádání společnosti, který byl na našem území do roku 2014 jako jediný platný pro kapitálové společnosti a který i nadále zůstává stěžejním. Mezi obligatorní orgány tohoto uspořádání patří valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Podle ZOK může být nově členem dozorčí rady a představenstva i právnická osoba, která svou funkci vykonává prostřednictvím zastupující fyzické osoby (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Představenstvo

Statutárním orgánem společnosti je představenstvo, kterému náleží obchodní vedení společnosti. Je to kolektivní orgán, který musí mít minimálně tři členy. Těmi mohou být pouze fyzické osoby. Funkční období jednotlivých členů nesmí přesáhnout dobu 5 let (Švarc, 2005).

Představenstvo určuje dlouhodobé cíle a obchodní plány společnosti. Informuje dozorčí radu a akcionáře na valné hromadě (Bohinc 2011).

Na členy představenstva se vztahuje zákaz konkurence. Členové představenstva nesmějí podnikat v předmětu činnosti společnosti, ani nesmí být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby se stejným nebo podobným předmětem činnosti (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).

Podle zákona je funkce představenstva vymezena tak, že pod jeho kompetenci spadá vše, co nenáleží do kompetence valné hromady nebo dozorčí rady. Oba tyto orgány činnost představenstva kontrolují (Eliáš, Pokorná, & Bartošíková, 2005).

Dozorčí rada

Dozorčí rada v akciové společnosti působí jako kontrolní orgán. Vykonává dozor nad výkonem působnosti představenstva a nad celou činností společnosti, může také jmenovat a odvolávat členy představenstva. Její kontrola může být dvojitá. Předběžná kontrola, která spočívá ve schvalování pravomocí, a následná kontrola. Tou může být např. přezkoumání účetní závěrky nebo návrhu na rozdělení zisku či úhrady ztráty. Členové rady se musí povinně účastnit valné hromady. Dozorčí rada může svolat valnou hromadu a člen rady je oprávněn podat protest proti usnesení valné hromady (Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil, & kol., 2014).

Je to kolektivní orgán, který musí mít alespoň 3 členy, pokud má členů více, musí být jejich počet dělitelný třemi. Členové jsou ustaveni valnou hromadou. Rada je schopná se usnášet nadpoloviční většinou hlasů, přičemž každý člen rady má jeden hlas. Ve svém čele musí mít dozorčí rada předsedu, popř. místopředsedu (Dvořák, 2009).

2.2.5 Řízení kapitálových společností v Německu

Společnost s ručením omezeným - Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH)

GmbH může být založena jednou nebo více fyzickými či právnickými osobami. Základní kapitál musí činit minimálně 25 000 Euro. Podobně jako v české s.r.o. ručí společníci pouze do výše svých nesplacených vkladů. Statutárním orgánem je jednatel nebo více jednatelů, nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada a kontrolním orgánem dozorčí rada (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, 1892).

Akciová společnost – Aktiengesellschaft (AG)

Založit AG může jedna nebo více fyzických nebo právnických osob. Majetek společnosti je rozvržen na jednotlivé akcie. Základní kapitál musí činit nejméně 50 000 Euro. Statutárním orgánem společnosti je představenstvo, nejvyšším orgánem je valná hromada a kontrolním orgánem dozorčí rada (Aktiengesetz, 1965).

Z těchto údajů vyplývá, že v Německu je opravdu využíván dualistický systém řízení, ve kterém kapitálové společnosti povinně zřizují statutární orgán – představenstvo nebo jednatele, nejvyšším orgánem je vždy valná hromada a kontrolním orgánem dozorčí rada.

3 Metodický postup

V této kapitole bude vysvětleno, jaký je cíl této bakalářské práce. Dále bude charakterizována metodika práce. Nejprve bude popsán literární přehled, sběr dat, zpracování získaných údajů a faktorová a shluková analýza. V závěrečné části budou uvedeny předpoklady o tom, jaké podniky by mohly spíše využívat monistický systém řízení.

3.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je charakterizovat podniky, které využily možnosti přechodu od dualistického modelu řízení kapitálových společností k monistickému, případně nově vzniklé podniky využívající tento model řízení.

3.2 Metodika práce

K sepsání této práce bylo zapotřebí několika činností. Nejprve byl vypracován literární přehled. Poté probíhal sběr dat z databáze Albertina Gold Edition, která obsahuje informace o podnicích v České republice. Z těchto údajů byly vybrány pouze akciové společnosti. V této databázi se ale nenachází údaje o systému řízení, ty byly proto k jednotlivým podnikům vyhledány na serveru justice.cz. Podle údajů o systému řízení bylo vybráno 100 podniků monistických a 100 dualistických.

Na vybraných údajích z účetní závěrky byly provedeny základní popisné statistiky, jako jsou modus, medián, směrodatná odchylka atd. Poté byla data standardizována tak, aby mohlo dojít k dalším analýzám. Nejprve byla provedena faktorová analýza. Ta pomohla ukázat, které proměnné mají stejný vliv. Poté byla provedena shluková analýza, a to metoda hierarchického shlukování, která určila doporučený počet shluků. Rozdělení podniků do shluků bylo zpřesněno pomocí metody k-means.

3.2.1 Literární přehled

Prvním krokem bylo nastudování odborné literatury na dané téma. V literárním přehledu jsou obecně popsány kapitálové společnosti, jejich základní charakteristiky a jejich vývoj. Následuje část o monistickém a dualistickém modelu řízení v akciových společnostech. V ní je vysvětleno, proč existují dva systémy řízení vedle sebe a jak fungují v českých podmínkách. Na závěr jsou uvedeny informace o německém systému řízení kapitálových společností.

3.2.2 Sběr dat

V databázi Albertina Gold Edition byla vyhledána data o akciových společnostech v České republice. Tato data obsahují informace o účetních závěrkách akciových společností a další informace jako je například ekonomická činnost podniků, kraj, ze kterého podniky pocházejí, a další.

Z tohoto souboru dat, který obsahoval 8245 akciových společností, byly vybírány podniky, ke kterým byly na internetovém serveru justice.cz dohledány údaje o jejich systému řízení. Podle systému řízení byly podniky rozděleny na 2 skupiny – monistické a dualistické. Pro každou skupinu bylo vybráno 100 podniků, u kterých byly dostupné údaje z účetní závěrky a další doplňující údaje.

3.2.3 Zpracování získaných údajů

Ke zjištění rozdílů mezi podniky využívajícími monistický a dualistický systém řízení bylo zvoleno 200 akciových společností, z nichž 100 je řízeno dualistickým systémem řízení a 100 monistickým systémem řízení. K dalšímu zkoumání byly použity kromě údajů o místě sídla podniků a jejich ekonomické činnosti údaje z účetních závěrek.

Z neupravených dat byly nejprve vypočítány popisné statistiky v softwaru Statistica.

Popisné statistiky

Pomocí popisné statistiky můžeme sdělit podstatné informace o vybraném souboru dat. V práci byly použity následující popisné statistiky tak, aby jednoduše a výstižně popsaly soubor dat, který bude podroben dalšímu zkoumání.

Minimální a maximální hodnota – ukazují, která hodnota v souboru dat má nejnižší a nejvyšší hodnotu

Modus – nejčastěji se vyskytující hodnota v daném souboru

Medián – hodnota středního pozorování, prostřední hodnota z daného souboru

Rozpětí – rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou

Směrodatná odchylka – odchylka nacházející se mezi nejvyšší a nejnižší odchylkou (Wonnacot, & Wonnacot, 1993)

Vzhledem k tomu, že data měla různé škály, muselo dojít k jejich standardizaci, aby mohly být prováděny vícerozměrné statistické analýzy. Data byla standardizována podle následujícího vztahu:

$$y_{ij} = \frac{x_{ij} - \min(x_j)}{\max(x_j) - \min(x_j)} \quad (1)$$

Zdroj: Meloun, Militký, & Hill 2005

Takto upravená data byla podrobena faktorové a shlukové analýze v softwaru XLSTAT.

Faktorová analýza

Faktorová analýza je založena na předpokladu, že je možné vysvětlit vztah dvou nebo více proměnných nějakým skrytým faktorem. Nejprve je sestavena korelační matice z vybraných charakteristik (Norman, & Streiner, 1999).

Z koeficientů korelační matice, které se pohybují v rozmezí od -1 do 1, určíme těsnost lineární závislosti proměnných. Podle ní jsou proměnné rozděleny do skupin, ke kterým jsou přiřazeny příslušné faktory. Cílem faktorové analýzy je, aby počet faktorů byl co nejmenší a vztahy mezi proměnnými byly co nejjednodušší. Zároveň je důležité, aby faktory měly co největší vypovídající hodnotu (Meloun, Militký, & Hill 2005).

U každého faktoru je určena jeho vlastní hodnota, což je číslo udávající, jak daný

faktor přispívá k vysvětlení variability zvolených proměnných. Čím je tato hodnota vyšší, tím důležitější faktor je (Hendl, 2004).

Faktorová analýza byla použita za účelem zjištění, které údaje o jednotlivých podnicích jsou si podobné a mají tím pádem podobný vliv na tvorbu shluků ve shlukové analýze. Proměnné, které budou pocházet z různých faktorů, budou shlukování ovlivňovat jiným způsobem.

Cílem faktorové analýzy je také ukázat, které proměnné více popisují skutečnost na základě jejich příslušnosti k jednotlivým faktorům. Faktory s vyšší vlastní hodnotou budou obsahovat významnější proměnné.

Shluková analýza

Shluková analýza je statistická metoda, která se zabývá tříděním dat do jednotlivých skupin – shluků. Základním předpokladem tohoto třídění je, že v každém shluku jsou si objekty více podobné než objekty jiných shluků (Dostál, 2008).

Hlavním cílem této analýzy je především zjednodušení dat, protože umožňuje zjednodušený pohled na jednotlivé objekty. Po nalezení shluků objektů lze snáze odhalit vztahy mezi objekty (Meloun, Militký, & Hill 2005).

Pro výpočty bylo nejprve použito hierarchické shlukování. To objekty postupně spojuje a vytvoří se tak shluky objektů. Tyto shluky se dále spojují, dokud nevytvoří jeden velký shluk (Meloun, & Militký, 2002).

V této práci byla shluková analýza použita proto, aby pomohla roztrdit soubor podniků do menších skupin (shluků). Tyto skupiny by měly obsahovat podniky s podobnými charakteristikami a analýza by tak měla napomoci k popsání základních charakteristik podniků využívajících monistický systém řízení. Pokud platí předpoklad, že monistické podniky představují podniky menší než podniky dualistické, mělo by se to ve shlukování projevit.

Na podkladě výpočtů hierarchického shlukování byla použita metoda k-Means (metoda nejbližších těžišť). Touto metodou lze získat jediné řešení pro počet požadovaných shluků. Ten musí být zadán uživatelem (Meloun, & Militký, 2002).

Tato analýza byla použita především proto, že díky vytvářeným shlukům lze snadno najít proměnné, které mají nějaký vztah se systémem řízení kapitálových společností.

3.2.4 Předpokládané charakteristiky monistických podniků

Základní rozdíl, který panuje mezi monisticky a dualisticky řízenými podniky, je v jejich statutárním orgánu. Podniky s monistickým systémem řízení musí jako statutární orgán zřídit funkci statutárního ředitele, kterým je pouze jedna osoba. Kontrolním orgánem je správní rada, jejímž předsedou může být statutární ředitel. Pokud se tak stane, správní rada v podstatě vykonává výkonnou i kontrolní činnost, čímž se zjednodušuje celková struktura řízení.

Proti tomu v dualisticky řízeném podniku je statutárním orgánem představenstvo, což je kolektivní orgán čítající minimálně tři členy. Kontrolní funkci vykonává dozorčí rada. Člen dozorčí rady však nesmí být zároveň členem představenstva. Proto je dualistický systém finančně, administrativně a organizačně náročnější než monistický systém.

Z toho plyne, že by podniky, které využily přestupu od dualistického systému k monistickému nebo začínající podniky využívající monistický systém od počátku jejich činnosti, měly být menší než podniky využívající dualistický systém. Měly by to být podniky s nižší bilanční sumou a jednotlivé položky rozvahy by měly v porovnání s dualisticky řízenými podniky vykazovat nižší čísla.

Monistický systém je v českém právním prostředí novinkou, která byla zavedena k 1. 1. 2014. Do té doby musely akciové společnosti povinně využívat dualistický systém řízení.

Je možné, že v podnicích, které provozují svoji činnost již řadu let, nebude potřeba nebo ochota měnit zaběhnutý systém řízení a raději setrvají u dualistického systému, ačkoli by pro ně mohl být monistický systém v některých aspektech výhodnější.

Proto by skupinou, která bude více využívat monistický systém, mohly být novější podniky existující jen několik let. Tyto podniky by mohly být otevřenější změnám. Také by je mohly více využívat podniky založené po roce 2014, tedy podniky, které měly již při jejich založení možnost zvolit monistický systém řízení.

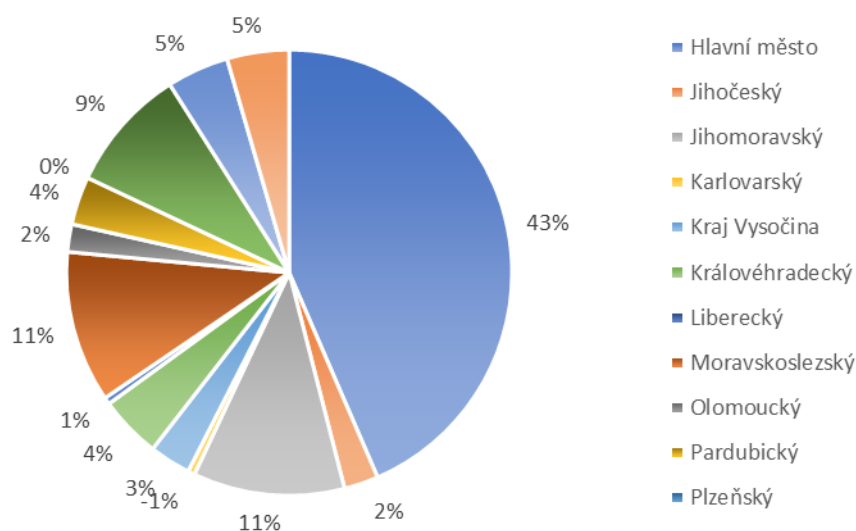
4 Charakteristika podniků

Vybrané podniky jsou akciové společnosti se sídlem v České republice. 100 z těchto podniků je řízeno monistickým modelem řízení a 100 dualistickým modelem řízení. V této kapitole budou uvedeny následující informace o 200 vybraných podnicích: v jakých krajích sídlí vybrané podniky, jakou ekonomickou činností se zabývají, jaký byl jejich výsledek hospodaření v roce 2015, z jak velké obce pocházejí a další dostupné údaje.

4.1 Podniky podle krajů

V grafu 1 je zobrazeno rozmístění vybraných podniků podle toho, z jakého kraje v České Republice pocházejí.

Graf 1: Podniky podle krajů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Jak uvádí graf 1, 87 podniků pochází z Hlavního města Prahy. Ve stažených datech z databáze Albertina Gold Edition pocházela zhruba polovina celkového počtu podniků z Hlavního města Prahy. Proto je i z celkového počtu vybraných podniků zhruba polovina z tohoto kraje.

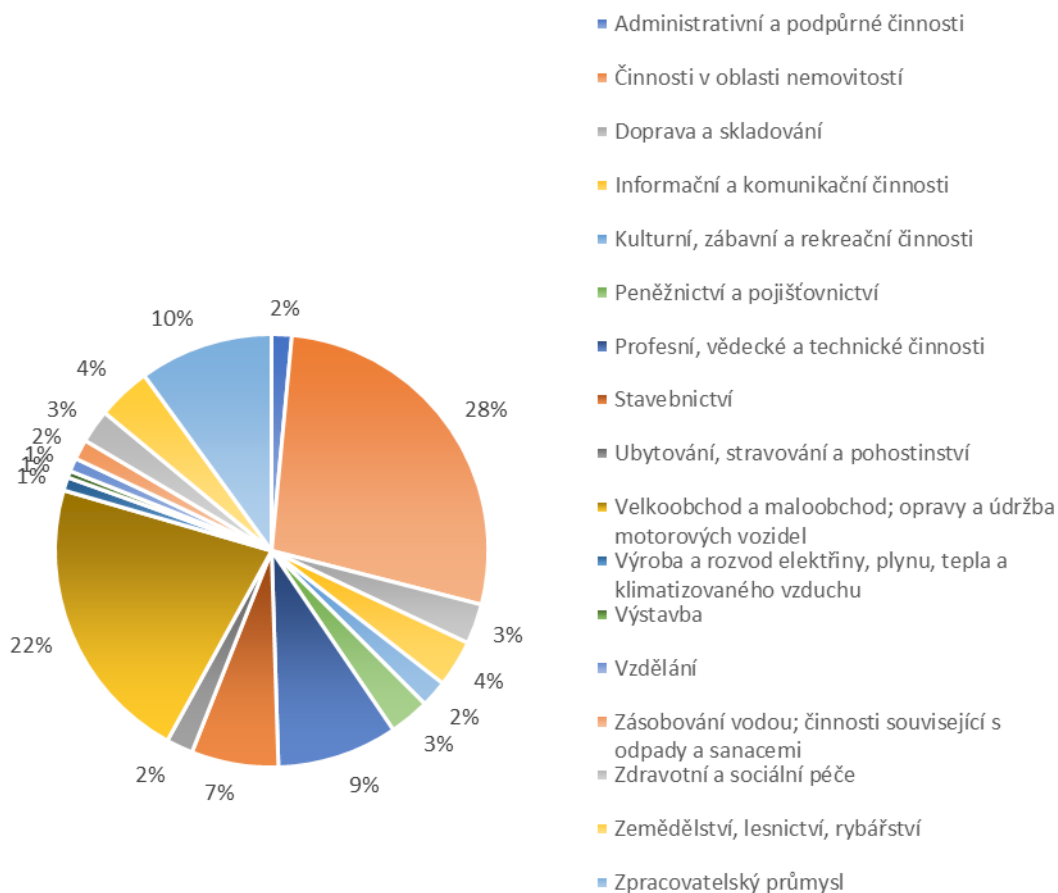
Shodně po 22 podnicích pochází z Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, ze Středočeského kraje je jich 18. Další kraje už mají méně než 10 zástupců.

4.2 Podniky podle klasifikace ekonomických činností

Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) přiřazuje jednotlivým podnikům vykonávajícím ekonomickou činnost určitý kód podle dané ekonomické činnosti. Je to standardní klasifikace Evropské unie s hierarchickou strukturou (Český statistický úřad, 2015).

Pro potřeby této práce byla použita první úroveň, ve které se vyskytuje 21 kategorií. Tato úroveň ukazuje převažující ekonomickou činnost daných podniků. Každý podnik přitom může být zařazen do více CZ-NACE.

Graf 2: Podniky podle klasifikace ekonomických činností

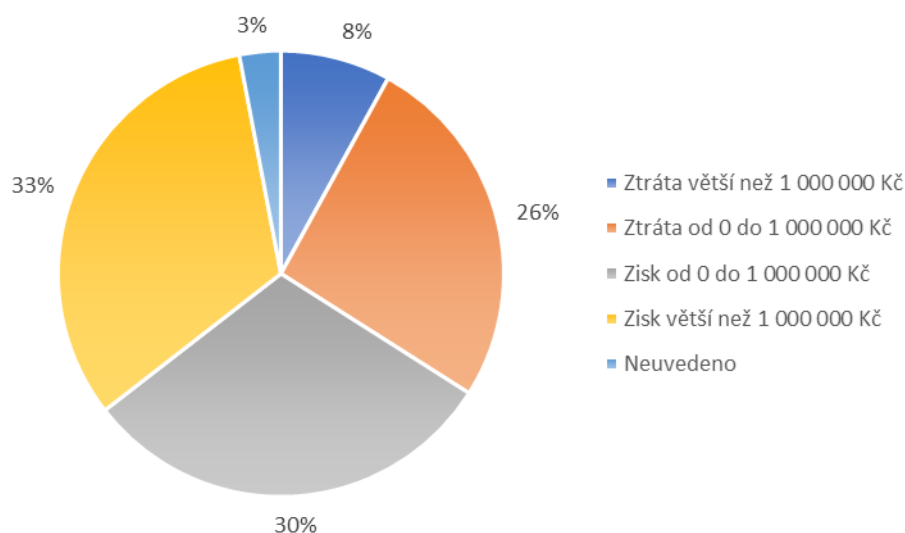
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Graf 2 ukazuje, že nejvíce z vybraných podniků (celkově 55) se zabývá činností v oblasti nemovitostí. 43 podniků podniká v oblasti velkoobchod a maloobchod; oprav a údržba motorových vozidel. 20 podniků se zabývá zpracovatelským průmyslem, 18 profesní, vědeckou a technickou činností, 13 stavebnictvím. Dalšími činnostmi se zabývá méně než 10 podniků.

4.3 Podniky podle účetních závěrek

U všech podniků byla zkoumána data z účetních závěrek. Zvoleny byly pouze ty kategorie dat, které byly dostupné u naprosté většiny podniků. Jedním z dostupných údajů o podnicích byl např. výsledek hospodaření. Graf 3 se týká výsledku hospodaření vybraného vzorku 200 podniků za rok 2015.

Graf 3: Podniky podle Výsledku hospodaření

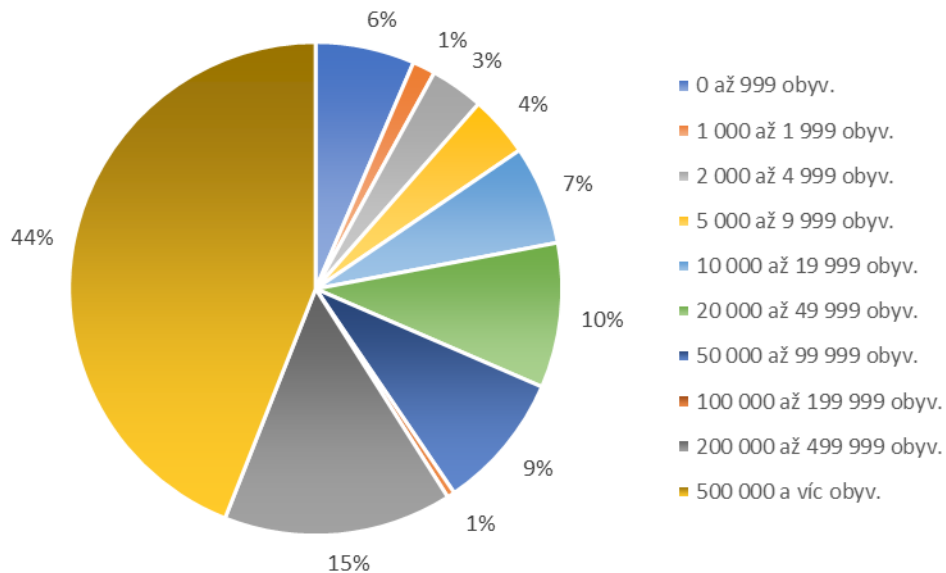
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Graf 3 dokládá, že z vybraných podniků bylo 68 podniků ve ztrátě, z toho 52 podniků se pohybovalo ve ztrátě menší než 1 000 000 Kč a 16 podniků ve ztrátě větší než 1 000 000 Kč. 126 podniků dosáhlo v daném roce zisku, z toho 61 podniků dosáhlo zisku menšího než 1 000 000 Kč a 65 podniků dosáhlo zisku většího než 1 000 000 Kč. U 6 z vybraných podniků tento údaj není uveden.

4.4 Podniky podle velikosti obce

Vybrané podniky pocházejí z různě velkých obcí. To znázorňuje graf 4.

Graf 4: Podniky podle velikosti obce

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Z grafu 4 vyplývá, že téměř polovina podniků sídlí v obci, která je větší než půl milionu obyvatel. 31 podniků má své sídlo v obci s počtem obyvatel mezi 100 000 a půl milionem. V obci menší než 100 000 obyvatel sídlí 81 firem, z toho pouze 13 jich pochází z obce menší než 1 000 obyvatel.

4.5 Další údaje o podnicích

K vybraným podnikům byla také stažena data o době jejich vzniku. 71 podniků bylo založeno před rokem 2000. 86 podniků vzniklo v období mezi začátkem roku 2000 a koncem roku 2009. Zbýlých 43 podniků zahájilo činnost mezi lety 2010 a 2014.

143 podniků je plátcem DPH, 44 není plátcem a u 13 podniků tento údaj není uveden.

5 Výsledky

Ke zjištění rozdílů mezi podniky, které využívají monistický a dualistickým systém řízení, byly použity statistické analýzy. Nejprve byly použity popisné statistiky k seznámení se souborem dat. Dále byla provedena faktorová analýza a shluková analýza – hierarchické shlukování a metoda k-means.

5.1 Popisné statistiky

Údaje o účetních závěrkách byly zpracovány popisnými statistikami, které jsou zobrazeny v tabulce 3. Ty definují základní charakteristiky zkoumaných údajů.

Tabulka 3: Údaje o účetních závěrkách zpracované popisnými statistikami

Data z účetní závěrky	Min	Max	Medián	Modus	Rozpětí	Sm. odchylka
Bilanční suma	9	8 154 128	17 774	1 980	8 154 119	1 277 003
Oběžný majetek	-64	4 708 533	4 726	1 980	4 708 597	512 404
Krátkodobý finanční majetek	0	1 256 927	1 496	0	1 256 927	120 047
Základní kapitál	1 000	5 085 663	5 000	2 000	5 084 663	745 252
Závazky celkem	-587	4 466 528	7 747	0	4 467 115	451 992
Výsledek hospodaření	-132 772	1 008 550	98	12	1 141 322	92 988
EBIT	-98 470	1 174 547	293	Vícenás.	1 273 017	108 638
Hrubé cash flow	-129 337	1 237 574	385	12	1 366 911	137 203

* Údaje jsou uvedeny v tisících korun.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Ve sloupci minimum jsou uvedeny nejnižší hodnoty z dané kategorie. Ve sloupci maximum naopak nejvyšší hodnoty. Pokud se podíváme např. na údaje o základním kapitálu, zjistíme, že v souboru dat vybraných podniků existuje podnik, jehož základní kapitál činí 1 000 000 Kč. Všechny ostatní podniky mají základní kapitál vyšší. Nejvyšším základním kapitálem je kapitál v hodnotě 5 085 663 000 Kč.

Medián je číslo, které je přesně uprostřed daného souboru čísel. Když je tedy medián hrubého cash flow (dále CF) 385 000 Kč, znamená to, že přesně polovina firem má CF vyšší než toto číslo a polovina firem nižší.

Modus udává tu hodnotu, která se v daném souboru vyskytuje nejčastěji. Základní kapitál akciových společností musí při jejich založení činit alespoň 2 mil. Kč. Právě proto je modus základního kapitálu 2 000 000 Kč. Četnost tohoto modu, která byla zjištěna v programu Statistica, je 66, tzn. 66 podniků má základní kapitál ve výši 2 000 000 Kč.

U údajů o Earning before interest and taxes (dále EBIT) je v kolonce modus místo čísla uvedeno vícenásobný. To znamená, že v dané kategorii dat existují dvě nebo více hodnot, které se v souboru vyskytují nejčastěji.

Rozpětí udává rozdíl mezi maximální a minimální hodnotou. Rozdíl mezi podnikem s nejvyšší a nejnižší bilanční sumou je 1 277 003 000 Kč. Vysoké rozpětí je také u položek základní kapitál, oběžný majetek a závazky celkem.

Směrodatná odchylka ukazuje, do jaké míry si jsou podobné jednotlivé proměnné v souboru. Čím vyšší číslo, tím méně si jsou proměnné podobné. Nejvyšší číselný údaj vykazuje kategorie bilanční suma. To znamená, že bilanční suma se u jednotlivých firem liší nejvíce ze všech použitých údajů. Naopak nejpodobnější údaje má výsledek hospodaření (dále VH).

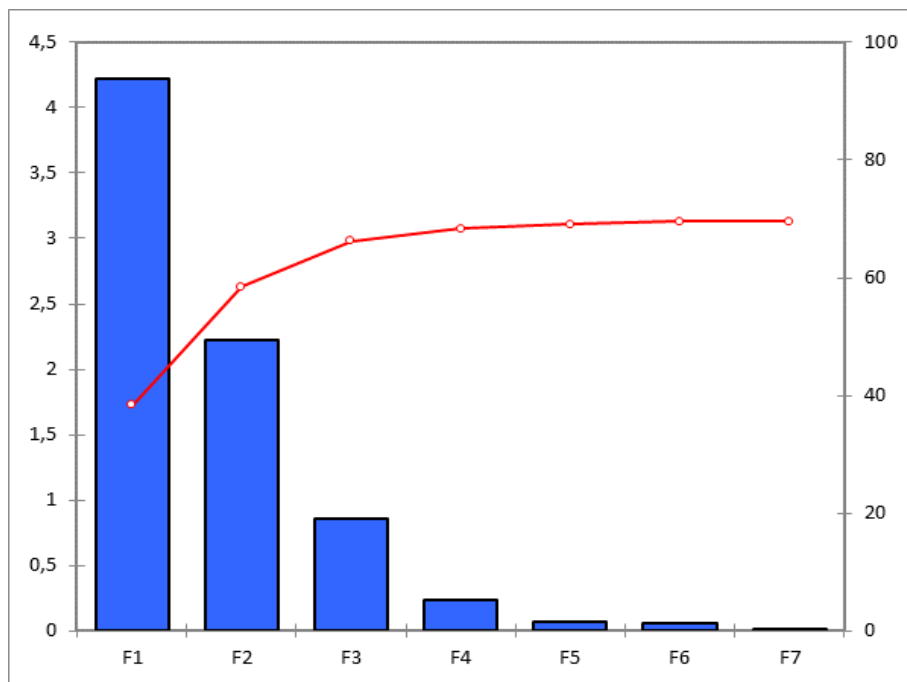
5.2 Faktorová analýza

Ke zjištění významných faktorů ovlivňujících jednotlivé skupiny firem byla použita faktorová analýza. Nejprve byly vybrány následující proměnné: bilanční suma, oběžný majetek, krátkodobý finanční majetek, základní kapitál, závazky celkem, VH, EBIT, CF, běžná likvidita, pohotová likvidita a okamžitá likvidita. Z těchto proměnných byla vytvořena korelační matice. Na jejím základě software vybral 7 faktorů, které mají vliv na soubor dat.

Nejpodstatnější jsou pouze první dva faktory, jejichž hodnoty jsou vyšší než 1. Faktor 1 vykazuje vlastní hodnotu 4, 218; faktor 2 hodnotu 2,218; faktor 3 už pouze 0,854. Rozdíl mezi hodnotami jednotlivých faktorů lze najít v grafu 5. Sloupce v grafu vyja-

drují vlastní hodnotu jednotlivých faktorů, která je dána levou vertikální osou. Pravá vertikální osa ukazuje kumulativní variabilitu jednotlivých faktorů.

Graf 5: Faktory

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Jednotlivé faktory jsou syceny různými proměnnými. Faktor 1 je sycen nejvíce proměnnými, a to: bilanční sumou, oběžným majetkem, krátkodobým finančním majetkem, základním kapitálem, závazky celkem, VH a EBIT. Faktor 2 je sycen CF, běžnou, pohotovou a okamžitou likviditou.

Tabulka 4: Variabilita jednotlivých faktorů

F1	38,349
F2	20,164
F3	7,766
F4	2,087
F5	0,665
F6	0,512
F7	0,018

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Variabilita jednotlivých faktorů je znázorněna v tabulce 4. Udává, z kolika procent popisuje daný faktor skutečnost. Jako hlavní faktor se ukázal faktor 1, který popisuje skutečnost z 38 %, faktor 2 ji popisuje z 20 %. K dalším analýzám budou tedy použity všechny proměnné z faktoru 1 a CF z faktoru 2, protože proměnné z těchto dvou faktorů nejvíce ovlivňují soubor dat.

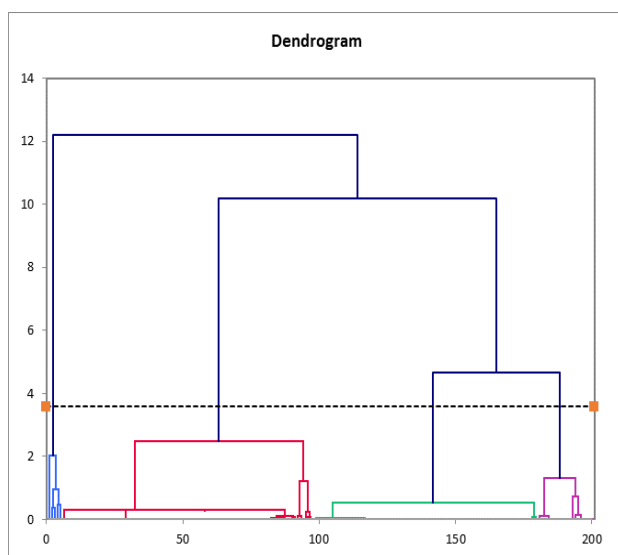
5.3 Shluková analýza

Hierarchické shlukování

Nejprve byla použita metoda hierarchického shlukování. Pro tu byly využity proměnné z faktoru 1 a 2, a to: bilanční suma, oběžný majetek, krátkodobý finanční majetek, základní kapitál, závazky celkem, VH, EBIT a CF.

Pro tuto metodu bylo zvoleno několik různých metod a metrik. Nejpřesnější shluky vytvořila Wardova metoda v kombinaci s Euklidovskou vzdáleností. Tato kombinace totiž vytvořila shluky, které nejlépe rozdělují podniky na ty, které jsou řízené monisticky, a ty, které jsou řízeny dualisticky. Postupné shlukování je zobrazeno v grafu 6. Podniky jsou podle linie doporučeného shlukování rozděleny do 4 shluků.

Graf 6: Dendrogram shluků

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Shluk 1 je v grafu 6 vyznačen zelenou barvou. Obsahuje 83 podniků, 71 monistických a 12 dualistických. Shluk 2, znázorněný červeně, čítá 92 podniků. Z toho je 78 podniků řízeno dualistickým způsobem řízení a 14 monistickým. Shluk 3 je označen fialovou barvou. Nachází se v něm 20 podniků, z toho 15 monistických a 5 dualistických. Shluk 4 označený modrou barvou zahrnuje 5 podniků, které jsou dualistické.

Tabulka 5: Shluky

Shluk	Min. vzdálenost od středu	Průměrná vzdálenost od středu	Max. vzdálenost od středu
1	0,011	0,043	0,467
2	0,041	0,136	0,916
3	0,211	0,298	0,924
4	0,593	0,839	1,27

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Tabulka 5 ukazuje, jaké vzdálenosti existují v jednotlivých shlucích. Je zde vyčíslena minimální, průměrná a maximální vzdálenost od středu shluků. Nejnižší hodnoty u všech kritérií vykazuje shluk 1. Tento shluk tedy obsahuje nejvíce si podobné podniky.

Stále velmi homogenní je shluk 2, který vykazuje o něco vyšší vzdálenosti než shluk 1. Následuje ho shluk 3, který už obsahuje více rozdílné podniky. Nejméně homogenní je shluk 4, ve kterém je sice pouze 5 podniků, ale jsou to největší podniky z vybraného vzorku, a proto se mezi nimi nalézají největší rozdíly.

K-means

Na podkladě hierarchického shlukování, které podniky rozdělilo na 4 shluky, byla provedena analýza k-means. Vytvořené shluky vypadají následovně: 1. shluk obsahuje 95 podniků, 2. shluk 95 podniků, 3. shluk 9 podniků a 4. shluk pouze 1 podnik.

Tabulka 6: Vzdálenost mezi středy jednotlivých shluků

Shluk	1	2	3	4
1	0	0,501	1,094	2,274
2	0,501	0	1,082	2,198
3	1,094	1,082	0	1,589
4	2,274	2,198	1,589	0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Tabulka 6 ukazuje, jak vzdálené si jsou jednotlivé shluky. Nejmenší vzdálenost je mezi shluky 1 a 2, a to 0,501. Největší vzdálenost je mezi shlukem 1 a 4, a to 2,274.

5.3.1 Shluk 1 – Malé podniky (monistické)

Tento shluk obsahuje 95 podniků, 83 monistických a 12 dualistických. 36 z těchto podniků pochází z Hlavního města Prahy, 15 z Moravskoslezského a 13 z Jihomoravského kraje.

Nejvíce podniků z toho shluku se zabývá činností v oblasti nemovitostí. Dále se podniky zabývají činností v oblasti velkoobchodu a maloobchodu a také zpracovatelským průmyslem. Zhruba 2 třetiny podniků vznikly až po roce 2000.

Tabulka 7: Shluk 1 – popisné statistiky

Data z účetní závěrky	Min	Max	Medián	Modus	Rozpětí	Sm. odchylka
Bilanční suma	9	636 173	6 784	1 980	636 164	107 713
Oběžný majetek	5	377 566	2 967	Vícenás.	377 561	55 545
Krátkodobý finanční majetek	1	109 936	960	0	109 935	13 702
Základní kapitál	1 000	395 500	2 000	2 000	394 500	45 801
Závazky celkem	-587	468 608	3 243	0	469 195	59 371
VH	-9 669	22 656	12	12	32 325	4 652
EBIT	-9 369	28 831	32	0	38 200	5 435
CF	-8 933	43 268	138	12	52 201	8 622

* Údaje jsou uvedeny v tisících korun.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Tabulka 7 vypovídá o tom, že rozdíly mezi podniky ve shluku 1 nejsou tak veliké. Největší rozpětí panuje mezi podniky u bilanční sumy a u celkových závazků. Medián 12 000 u výsledku hospodaření ukazuje na to, že podniky v tomto shluku nevykazují nijak velký zisk.

Medián i modus základního kapitálu jsou 2 000 000. Četnost tohoto modu je dokonce 51, tzn., že 51 podniků z tohoto shluku má základní kapitál 2 000 000 Kč.

5.3.2 Shluk 2 – Středně velké podniky (dualistické)

V tomto shluku se nachází 95 podniků, z toho je 78 podniků řízeno dualisticky, 17 monisticky. 47 podniků pochází z Hlavního města Prahy, z žádného dalšího kraje pak nepochází více než 10 podniků.

Nejvíce podniků se opět zabývá činností v oblasti nemovitostí. Dále se podniky v tomto shluku věnují činnosti v oblasti velkoobchod a maloobchod a profesní, vědecké a technické činnosti. Opět téměř dvě třetiny podniků vznikly až po roce 2000.

Tabulka 8: Shluk 2 – popisné statistiky

Data z účetní závěrky	Min	Max	Medián	Modus	Rozpětí	Sm. Odchylka
Bilanční suma	220	1 964 128	45 096	Vícenás.	1 963 908	305 793
Oběžný majetek	-64	817 935	7 625	Vícenás.	817 999	164 086
Krátkodobý finanční majetek	0	209 293	1 769	Vícenás.	209 293	28 132
Základní kapitál	1 000	4 093 500	5 000	5 000	4 092 500	423 150
Závazky celkem	0	1 427 356	13 568	0	1 427 356	212 206
VH	-98 470	119 501	356	0	217 971	22 122
EBIT	-132 772	116 480	220	0	249 252	21 632
CF	-129 337	153 885	1 715	0	283 222	27 681

* Údaje jsou uvedeny v tisících korun.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Jednotlivé popisné statistiky shluku 2 jsou znázorněny v tabulce 8. Směrodatná odchylka ukazuje, že mezi těmito podniky panují větší rozdíly než u podniků ve shluku 1. Zároveň tyto podniky dosahují vyšších minimálních i maximálních hodnot, vyšších

hodnot mediánu i rozpětí.

To vypovídá o tom, že podniky v tomto shluku jsou celkově větší než podniky ve shluku 1. Mají větší majetek a jejich základní kapitál se pohybuje kolem 5 000 000 Kč.

5.3.3 Shluk 3 – Velké podniky (dualistické)

Shluk 3 obsahuje 9 podniků, které jsou všechny řízeny dualistickým způsobem. Podniky pochází z různých krajů a zabývají se různými druhy činnosti. Kromě jednoho podniku vznikly všechny podniky po roce 2000.

Tabulka 9: Shluk 3 – popisné statistiky

Data z účetní závěrky	Min	Max	Medián	Modus	Rozpětí	Sm. odchylka
Bilanční suma	2 592 452	7 850 493	4 415 526	Vícenás.	5 258 041	2 058 904
Oběžný majetek	57 670	4 708 533	1 389 309	Vícenás.	4 650 863	1 355 542
Krátkodobý finanční majetek	1 868	1 256 927	259 887	Vícenás.	1 255 059	428 796
Základní kapitál	120 000	5 085 663	2 903 871	Vícenás.	4 965 663	1 967 442
Závazky celkem	227 944	2 655 350	1 228 280	Vícenás.	2 427 406	748 712
VH	15 031	572 490	194 261	Vícenás.	557 459	175 814
EBIT	15 990	690 998	253 167	Vícenás.	675 008	201 845
CF	151 705	955 563	256 992	Vícenás.	803 858	311 635

* Údaje jsou uvedeny v tisících korun.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Tabulka 9 ukazuje, že podniky v tomto shluku vykazují větší rozdíly, než předchozí 2 shluky. Rozpětí je nejvyšší u bilanční sumy, základního kapitálu a oběžného majetku. Naopak velmi nízké rozpětí, především oproti ostatním shlukům, vykazují likvidity. Modus je u všech proměnných vícenásobný. To vypovídá o tom, že u žádné z proměnných nemají vybrané podniky stejné hodnoty.

Tento shluk se skládá z 9 podniků s velmi vysokou bilanční sumou, s vysokým oběžným majetkem a krátkodobými závazky. Tyto podniky dosahují nejvyšších zisků a mají i velmi vysoké CF.

5.3.4. Shluk 4 – Největší podnik (dualistický)

Tento shluk obsahuje pouze 1 dualistický podnik. Tento podnik pochází z Hlavního města Prahy, zabývá se peněžnictvím a vznikl v roce 2003.

Vzhledem k tomu, že tento shluk obsahuje pouze 1 podnik, nebyly prováděny popisné statistiky. Údaje o tomto podniku obsahuje tabulka 10.

5.3.5 Srovnání

V této části práce budou porovnány monistické a dualistické podniky. Jejich srovnání bude uskutečněno pomocí dostupných údajů o ekonomické činnosti, roku vzniku, kraji, ze kterého podniky pocházejí, velikosti obce a údajů z účetní závěrky.

Tabulka 10: Typičtí představitelé shluků

Základní údaje *	Shluk			
	Malé podniky	Středně velké podniky	Velké podniky	Největší podnik
Bilanční suma	2 111	2 422	4 415 526	8 154 128
Oběžný majetek	2 107	2 422	847 315	3 270 109
Krátk. finanční majetek	2 083	5	1 868	174 428
Základní kapitál	2 000	6 000	2 903 871	6 000
Celkové závazky	40	16	1 219 292	4 466 528
VH	97	0	194 261	1 008 550
EBIT	117	0	253 167	1 174 547
CF	97	0	256 992	1 237 574

* Údaje jsou uvedeny v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z databáze Albertina Gold Edition

Tabulka 10 ukazuje, jaké podniky jsou typickými představiteli daných shluků. Zajímavý rozdíl je vidět především u bilanční sumy. Podnik ze shluku malých monistických podniků má bilanční sumu nejnižší. Vyšší bilanční sumu má podnik ze shluku dua-

listických středních podniků, ještě vyšší ze shluku velkých dualistických podniků a nejvyšší bilanční sumu vykazuje největší dualistický podnik.

Srovnání monistických a dualistických podniků

Oba typy podniků se zabývají stejnými ekonomickými činnostmi. Převažuje činnost v oblasti nemovitostí, následuje velkoobchodní a maloobchodní činnost. Vybrané podniky pochází nejčastěji z Hlavního města Prahy, bez ohledu na jejich systém řízení. Ani ve velikosti obce, kde podniky sídlí, není mezi monisticky a dualisticky řízenými podniky větší rozdíl.

Původním předpokladem bylo, že monisticky řízené podniky budou podniky založené v několika posledních letech. Tento předpoklad se však nepotvrdil. Nadpoloviční většina všech podniků vznikla po roce 2000. Od roku 2014 vzniklo 7 podniků, z toho pouze 3 monistické.

Z pohledu bilanční sumy jsou mezi skupinami patrné rozdíly. Monistické podniky mají hodnotu bilanční sumy celkově nižší než dualistické podniky. Monistických podniků, jejichž bilanční suma nepřesahuje 10 000 000 Kč, je 67, dualistických pouze 19. 100 000 000 Kč přesahuje u monistických podniků pouze 8, u dualistických dokonce 40.

Mezi monisticky řízenými podniky se nachází 43 podniků se záporným VH. Pouze 15 z těchto podniků dosahuje zisku vyššího než 1 000 000 Kč. Naopak u dualisticky řízených podniků je ve ztrátě pouze 26 podniků, 51 jich má zisk větší než 1 000 000 Kč a 9 větší než 100 000 000 Kč. Velmi podobné hodnoty ukazuje i EBIT.

Skupiny podniků se mezi sebou liší také základním kapitálem. U monisticky řízených podniků je základní kapitál mnohem nižší. 11 podniků má základní kapitál pouze 1 000 000 Kč, 61 podniků 2 000 000 Kč a pouze u 2 podniků přesahuje 100 000 000 Kč. Naopak pouze 5 dualisticky řízených podniků má základní kapitál 2 000 000 Kč a 21 podniků víc než 1 000 000 000 Kč.

Monistické podniky vykazují nižší hodnoty i u dalších ukazatelů účetní závěrky, jako je oběžný majetek, krátkodobý finanční majetek a závazky celkem.

Zajímavý je i rozdíl v CF. Mínusové CF má 34 monistických a pouze 13 dualistických podniků. Naopak CF vyšší než 10 000 000 Kč má pouze 18 monistických podniků

a téměř polovina dualistických.

6 Závěr

Cílem práce bylo nalézt rozdíly mezi podniky, které využívají monistický model řízení, a mezi podniky, které využívají dualistický model řízení. U těchto dvou skupin podniků měly být nalezeny jejich charakteristické znaky.

Po sepsání první části práce, ve které jsou uvedeny rozdíly mezi samotnými modely řízení, proběhl sběr dat z databáze Albertina Gold Edition. Tato data ale neobsahují informace o systému řízení. Proto musely být ke každému podniku dohledány zvlášť na serveru justice.cz. K dalšímu zpracování byly vybrány pouze podniky, u kterých byl dostatek základních údajů a údajů z účetní závěrky, protože ne u všech podniků v databázi Albertina Gold Edition jsou uvedeny veškeré údaje. Vybráno bylo 100 podniků dualistických a 100 podniků monistických.

Data o vybraných podnicích byla upravena tak, aby mohla být použita k dalšímu zpracování. Na základě těchto dat byla provedena charakteristika vybraného vzorku 200 podniků, a poté popisná analýza, která zjednodušeně vypovídá o využitých datech.

Následně byla použita faktorová analýza, díky které bylo zjištěno, že data jsou ovlivněna 7 faktory. Nejdůležitějším faktorem je faktor 1, který je sycen bilanční sumou, oběžným majetkem, krátkodobým finančním majetkem, základním kapitálem, závazky celkem, VH, EBIT a faktor 2, sycený CF a likviditami. Proto byly k dalším analýzám použity právě proměnné z těchto 2 faktorů.

Po této analýze byla provedena analýza shluková. Metoda hierarchického shlukování nejprve rozdělila vybrané podniky do 4 shluků. Poté byla provedena metoda k-means, která podniky do shluků lépe rozřadila. Vznikly tyto shluky: Malé podniky (monistické), středně velké podniky (dualistické), velké podniky (dualistické), největší podnik (dualistický). Na těchto shlucích byly znovu realizovány popisné statistiky tak, aby ukázaly rozdíly mezi jednotlivými shluky.

Při porovnávání podniků řízených monisticky a dualisticky byly nalezeny pouze některé rozdíly odlišující tyto dvě skupiny. Předpoklad, že monisticky řízené podniky mají v poměru k dualisticky řízeným podnikům nižší bilanční sumy nebo vlastní kapitál, se částečně potvrdil. Monistické podniky opravdu mají hodnotu bilanční sumy celkově nižší než dualistické podniky. Významný rozdíl panuje mezi monistickými a dualistickými podniky především v základním kapitálu. Monistické podniky mají základní kapi-

tál mnohem nižší než dualistické podniky. U nadpoloviční většiny monistických podniků je základní kapitál přesně 2 000 000 Kč. Tuto částku základního kapitálu má z dualistických podniků pouze 5, všechny ostatní ji mají vyšší.

Další předpoklad, že monisticky řízené podniky budou častěji založené v posledních několika letech, se nepotvrdil. Mezi rokem vzniku nebyl mezi monistickými a dualistickými podniky nalezen žádný rozdíl.

Přínosem by také mohlo být porovnání počtu zaměstnanců u monisticky a dualisticky řízených podniků. Tento údaj nebyl u téměř poloviny podniků k dispozici, proto nemohl být relevantně zanalyzován. Pokud by ale bylo možno údaje o počtu zaměstnanců získat, mohlo by to pomoci určit další rozdíly mezi těmito dvěma skupinami podniků.

I. Summary a keywords

The bachelor thesis investigates the difference between the capital companies in the Czech Republic which are using the monistic and dualistic board structure. The first part of this work focuses on the capital companies and on these two systems of controlling capital companies. The main purpose of this work is to find, which companies are using the monistic board structure and find the differences between them and companies, which are using the dualistic board structure. These two groups are compared and there are found basic features of these groups. There are used data about private limited companies found in Albertina Gold Edition database. These data were adjusted, so they can be further used for selected statistical methods. There were used descriptive statistics to describe selected sample of companies. Another method was factor analysis. It shows factors that have influence on data. After that cluster analysis was used. It divides all companies into 3 clusters. These clusters help to find common characteristics companies which are using the monistic or dualistic board structure.

Key words: capital companies, joint-stock company, monistic and dualistic board structure, statistical methods

II. Seznam použité literatury

- Adamík, P., Pilátová, J., Richter, J., Taranda, P. (2010). *Likvidace obchodních společností*. Olomouc: ANAG.
- Bělohlávek, Alexander J. (2013) *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Blanke, T. (2010). *Formation of “empty shell SEs” is against the law. Law expertise in Longform in German*. Edition Hans Böckler Stiftung. Twice a Year Scientific Journal.
- Bohinc, R. (2011). *One or two-tier corporate governance systems in some EU and non EU countries*. Megatrend Review.
- Černá, S. (2012). *O akciích s rozdílnou vahou hlasů v budoucím českém akciovém právu*. Obchodněprávní revue.
- [Český statistický úřad], [2015]. *NACE REV. 2, Metodická příručka*. Retrieved-
https://www.czso.cz/documents/10180/23174387/metodicka_prirucka_cz_nace_rev_2.pdf/e26ebee3-a5b2-48a1-a036-75e14cdb8944?version=1.0
- Dostál, P. (2008). *Pokročilé metody analýz a modelování v podnikatelství a veřejné správě*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o.
- Dvořák, T. (2009). *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. Praha: ASPI
- Cremers, J., Stollt, M., & Vittols, S. (2013). *A decade of experience with the European Company*. Brussels: ETUI.
- Eidenmüller, H., & Lasák, J. (2012). The Czech Societas Europaea Puzzle. *Journal Of Corporate Law Studies*. 12(2).
- Eliáš, K., Pokorná, J., & Bartošíková, M. (2005). *Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé*. Praha: C.H. Beck.
- Hendl, J. (2004). *Přehled statistických metod zpracování dat, Analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál.
- Josková, L. (2014). *Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně*. Praha: Grada.

- Kotásek, J. (2009). *Kurs obchodního práva: právo cenných papírů*. Praha: C.H. Beck.
- Kotásek, J. (2014). *Právo cenných papírů*. Praha: C.H. Beck.
- Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T., & kol. (2014). *Zákon o obchodních korporacích: komentář. I. Díl*. Praha: Wolters Kluwer.
- Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T., & kol. (2014). *Zákon o obchodních korporacích: komentář. II. Díl*. Praha: Wolters Kluwer.
- Meloun, M., & Militký J. (2002). *Kompendium statistického zpracování dat: metody a řešené úlohy včetně CD*. Praha: Academia.
- Meloun, M., Militký J., & Hill M. (2005). *Počítačová analýza vícerozměrných dat v příkladech*. Praha: Academia
- Mirčevská, D. (2009). *Kapitálové společnosti: daně, účetnictví, právo*. Praha: Grada
- Salachová, B. (2014). *Obchodní korporace a jejich přeměny: (právní, účetní a daňové aspekty)*. Ostrava: Key Publishing.
- Srpová, J., & Řehoř V. (2010). *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada.
- Šitner, R. (2015). *O statut "evropská firma" je zájem*, Hospodářské noviny, citováno 25.10.2015 z <http://archiv.ihned.cz/c1-22821260-o-statut-evropska-firma-je-zajem>
- Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., & ŠUK, P. (2013). *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck.
- Švarc, Z. (2005). *Základy obchodního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Tichý, L. (2006). *Evropské právo*. Praha: C.H. Beck.
- Vojáček, L., Schelle K., & Tauchen, J. (2012). *Vývoj soukromého práva na území českých zemí*. Brno: Masarykova univerzita.
- Wonnacot, T. H., & Wonnacot R. J., 1993. *Statistika pro obchod a hospodářství*. Praha: Victoria Publishing.

Zákony

Aktiengesetz vom 6. September 1965 (BGBl. I S. 1089). das durch Artikel 1 des Geset-

zes vom 22. Dezember 2015 (BGBl. I S. 2565) geändert worden ist. dostupné

z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/aktg/gesamt.pdf>

Obchodní zákoník (1992). Federální shromáždění. ze dne 05.11.1991, 98/1991. dostupné

z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=39560&nr=513~2F1991&rpp=15#local-content>

Gesetz betreffend die Gesselschaften mit beschränkter Haftung im Bundesgesetzblatt Teil III. Gliederungsnummer 4123-1. veröffentlichten bereinigten Fassung, das durch Artikel 5 des Gesetzes vom 22. Dezember 2015 (BGBl. I S. 2565) geändert worden ist. dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/gmbhg/gesamt.pdf>

Zákon o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb. ze dne 25.01.2012. Sbíрка zákonů České republiky, 34/2012. dostupné

z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=74908&nr=90~2F2012&rpp=15#local-content>

III. Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vznik kapitálových společností	9
Tabulka 2: Změny v základním kapitálu kapitálových společností	10
Tabulka 3: Údaje o účetních závěrkách zpracované popisnými statistikami.....	32
Tabulka 4: Variabilita jednotlivých faktorů	34
Tabulka 5: Shluky	36
Tabulka 6: Vzdálenost mezi středy jednotlivých shluků	37
Tabulka 7: Shluk 1 – popisné statistiky	37
Tabulka 8: Shluk 2 – popisné statistiky	38
Tabulka 9: Shluk 3 – popisné statistiky	39
Tabulka 10: Typičtí představitelé shluků	40

Seznam grafů

Graf 1: Podniky podle krajů.....	28
Graf 2: Podniky podle klasifikace ekonomických činností	29
Graf 3: Podniky podle Výsledku hospodaření	30
Graf 4: Podniky podle velikosti obce	31
Graf 5: Faktory.....	34
Graf 6: Dendogram shluků	35

IV. Seznam příloh

Příloha 1: Údaje z účetních závěrek podniků za rok 2015 v tis. Kč

V. Přílohy

Příloha 1: Údaje z účetních závěrek podniků za rok 2015 v tis. Kč

Podnik	Bilanční suma	Oběžná aktiva	Krátk. fin. maj.	Základní kapitál	Závazky celkem	VH	EBIT	CF
1	1 957	1 957	1 957	2 000	72	-42	-38	-42
2	22 936	1 869	1 575	5 000	8 719	165	325	673
3	11 930	2 796	209	2 000	9 269	2 949	-29	2 957
4	20 897	2 791	208	6 100	18 840	1 617	1 905	1 617
5	83 272	1 997	1 997	2 000	81 263	9		9
6	6 300	1 937	1 937	2 000	4 435	-10	-10	-10
7	39 997	2 753	6	5 000	46 513	-4 759	-3 985	-4 678
8	231 813	231 809	2 329	4 093 500	1 034	-6 398	-6 393	-6 393
9	650	0	0	1 000	1 560	-17	-17	-17
10	8 160	2 347	654	10 550	725	-470	-344	231
11	230 984	129 861	45 576	5 000	122 459	8 248	10 705	8 378
12	77 801	38 756	481	5 000	50 525	1 499	2 788	6 986
13	13 318	2 322	249	5 675	130	565	694	838
14	9 358	2 635	1 073	2 000	8 215	11	375	186
15	9 167	3 489	472	1 000	4 128	224	293	547
16	1 752	1 722	1 679	2 000	772	-561	-561	-561
17	174 931	118 291	253	5 000	117 160	10 508	13 329	13 721
18	22 943	12 139	3 718	28 026	5 595	519	642	2 166
19	15 330	8 523	235	2 000	12 767	70	669	317
20	6 525	6 358	0	5 000	2 445	-34	-34	25
21	77 793	77 553	1 584	4 080	68	-41	-41	-41
22	20 092	17 714	14 478	5 000	4 837	3 839	4 658	4 446
23	6 638	3 033	2 125	2 000	2 421	-14	52	200
24	15 013	13 306	7 991	5 000	4 270	-7 765	-7 821	-7 311
25	1 908	1 908	1 496	2 000	0	9		9
26	21 040	21 036	4 125	4 776	3 448	12 173	14 993	12 366
27	4 415 526	847 315	1 868	2 903 871	1 219 292	194 261	253 167	256 992
28	2 486	2 484	1 772	2 000	52	466	577	466
29	8 154 128	3 270 109	174 428	6 000	4 466 528	1 008 550	1 174 547	1 237 574
30	3 727	1 114	936	2 000	89	78	96	159
31	860 321	116 513	88 410	122 624	675 422	-11 843	14 868	21 343
32	4 007	5	5	2 000	2 310	-8	-7	-8
33	3 872	3 612	960	1 000	33 685	-2 383	811	-2 380
34	41 141	4 234	2 010	2 000	59 012	-4 118	881	-3 327
35	1 995	1 995	195	2 000	12			0
36	92 641	90 554	1 208	55 285	20 098	14	14	533
37	10 241	1 663	684	5 000	7 777	-54	-33	49
38	123 936	70 679	55 139	5 000	19 472	33 016	37 560	42 855

Podnik	Bilanční suma	Oběžná aktiva	Krátk. fin. majetek	Základní kapitál	Závazky celkem	VH	EBIT	CF
39	43 083	7 620	1 856	4 700	42 852	99	850	5 239
40	258 692	7 339	2 903	5 000	95 207	12 589	15 339	14 101
41	107 173	85 780	1 593	5 000	37 550	16 245	19 999	21 931
42	233 806	194 301	3 274	5 000	189 848	14 336	21 037	34 785
43	442	442	442	4 350	0	-632	-632	-632
44	3 265	3 265	3 265	5 000	348	-8	-8	-8
45	9	7	6	1 000	582	-19	-19	-13
46	12 260	12 260	968	4 000	6 691	535	763	535
47	1 827	1 827	0	2 000	0	-11	-11	-11
48	2 024	2 024	5	2 000	18	25	25	25
49	58	58	58	2 000	31 974	-2 470	-2 467	-2 470
50	40 401	35 766	12 518	5 000	24 462	6 770	7 908	8 542
51	411 081	260 926	52 698	4 270	212 280	13 261	17 171	14 543
52	474 458	299 854	292	144 840	181 908	22 656	28 831	39 274
53	176 635	26 388	2 031	250 000	129 267	-17 250	-15 105	-3 599
54	5 592	5 584	5 296	1 000	-587	566	715	566
55	11 161	580	501	6 100	5 136	138	344	449
56	76 732	58 775	3 725	16 000	22 141	6 407	7 000	7 622
57	1 980	580	65	2 000	0	12		12
58	15 900	15 588	2 206	9 000	4 077	246	325	282
59	63 095	17 510	6 306	5 000	30 163	6 501	8 815	13 924
60	17 774	19	19	5 000	550	14	14	14
61	7 080 902	1 387 188	1 256 927	4 432 318	892 967	286 373	355 639	841 089
62	410 400	136 499	2 917	55 572	96 421	22 839	30 076	51 675
63	35 167	3 348	1 989	16 000	9 012	2 407	3 288	2 782
64	9 401	7 584	427	2 000	30 237	-9 669	-9 369	-8 933
65	2 208	2 208	2 208	1 000	536	249	304	249
66	166 208	139 651	5 222	5 700	121 348	14 582	15 645	20 406
67	21 631	12 347	547	5 000	8 441	562	828	3 327
68	4 950	2 967	512	2 000	1 868	94	155	272
69	21 614	6 640	698	5 000	14 271	595	1 256	6 834
70	248 950	247 583	582	250 000	61	4	135	4
71				2 000	381	-2	-2	-2
72	106 264	52 196	1 427	55 428	49 790	444	654	4 963
73	1 963	1 963	1 963	2 000	72	-18	-16	-26
74	22 663	1 589	22	6 272	14 947	-218	-198	687
75	14 294	6 530	360	1 000	12 305	-2 161	-2 158	4 937
76	7 919	3 989	384	2 000	8 394	-1 901	-1 805	-1 285
77	573 263	446 546	95 726	5 000	346 259	38 561	50 279	44 994
78	80 327	49 271	1 908	5 000	47 273	479	1 065	2 210
79	6 369	200	200	6 270	1	-30	-29	-30

Podnik	Bilanční suma	Oběžná aktiva	Krátk. fin. majetek	Základní kapitál	Závazky celkem	VH	EBIT	CF
80	24 736	11 343	906	6 000	29 266	5 778	5 790	6 810
81	1 964 128	805 893	5 058	62 365	1 427 356	36 742	74 912	153 885
82	115 070	1 415	810	122 818	19 337	-605	-596	3 252
83	10 526	7 625	7 277	2 000	1 189	7 337	9 047	7 744
84	2 052	2 052	119	2 000	97	29	-20	28
85	39 292	38 819	34 873	30 000	923	2 297	2 837	2 560
86	13 173	2	2	2 000	11 382	-17	-15	-17
87	19 116	802	98	2 000	6 872	22	36	516
88	7 012	4 589	1 814	2 000	5 204	1 769	2 142	2 786
89	82 247	62 003	35 022	6 000	30 266	2 724	3 829	4 770
90	19 937	5 388	4 724	20 000	263	-116	-116	508
91	181 738	3 768	3 768	2 000	67 970	-6	-6	-6
92	1 968	1 968	1 453	2 000	0	12	12	12
93	8 964	1 317	1 317	2 000	7 160	-121	-113	-9
94	11 358	5 836	65	2 000	9 733	-57	-57	-57
95	53 432	2 920	2 066	30 000	8 407	894	1 104	2 381
96	131 774	76 491	8 245	2 000	112 896	17 041	22 634	18 459
97	6 210 190	1 389 309	162 961	5 085 663	1 239 165	15 031	15 990	203 031
98	800 171	705 462	95	250 000	475 362	40 468	53 338	62 023
99	56 464	49 587	26 613	4 800	13 568	5 831	7 234	6 108
100	966 416	67 615	5 369	122 227				
101	976 409	654 686	162	395 273	28 334	116 480	119 501	116 480
102	220	117	7	6 200	3	-2 802	-2 778	-2 802
103	2 000	2 000	2 000	2 000	0			0
104	2 422	2 422	5	6 000	16	0	0	0
105	5 968	-64	1	6 210	470	-107	-89	83
106	716	716	716	2 000	0	-30	-30	-30
107	71 042	19 966	14 842	55 147	5 846	3 626	3 606	6 951
108	60 463	1 379	863	2 000	58 504	-9	-21	-9
109	6 000	125	125	2 700	3 108	26	94	26
110	1 356	1 356	0	2 000	8	21	26	21
111	1 363	1 139	468	2 000	474	33	81	295
112	2 000	2 000	2 000	2 000	0			0
113	4 063	3 812	327	4 270	3 523	-58	-9	150
114	17 787	7 829	887	5 698	13 731	350	461	767
115	18 185	6 318	2 015	4 216	15 545	142	881	482
116	60 636	11 503	3 146	1 000	117 300	1 776	11 432	1 794
117	3 988 398	2 460 526	179 041	395 169	1 567 597	137 208	178 153	199 219
118	43 683	43 645	5 846	30 000	9 474	6 592	6 609	6 626
119	1 980	1 980	1 464	2 000	0	12	12	12
120	478 710	158 924	70 992	395 500	126 919	15 123	14 562	43 268

Podnik	Bilanční suma	Oběžná aktiva	Krátk. fin. majetek	Základní kapitál	Závazky celkem	VH	EBIT	CF
121	6 222	982	370	2 000	4 792	220	313	735
122	1 596	1 574	1 406	2 000	2 208	166	237	166
123	56 926	3 034	116	5 000	7 804	7 497	8 084	7 497
124	4 967	0	0	1 000	5 924	-51	-51	-51
125	13 049	3 520	30	2 070	8 093	-576	-361	-554
126	13 600	1 676	152	2 000	11 627	49	66	383
127	3 791	2 201	1 778	2 000	1 751	-8	91	366
128	2 603	1 607	1 607	6 266	14	-290	-290	-290
129	4 138	1 769	1 769	2 000	2 258	-7	-7	-7
130	636 173	377 566	109 936	30 000	468 608	10 950	11 867	36 868
131	112 442	68 456	3 852	30 000	68 487	3 132	4 489	4 064
132	2 259	2 230	1 408	2 000	961	-217	-217	-217
133	6 547	4 101	1 304	6 000	124	-5	-5	151
134	31 471	24 709	4 555	5 700	4 336	1 853	2 716	3 306
135	8 073	5 039	4 863	5 674	1 282	225	329	658
136	7 735	4 048	4 038	30 000	23	-969	-969	-950
137	48 445	24 539	35	2 000	5 585	17 123	-21	16 943
138	10 891	10 888	9 500	30 000	6	-2 372	-2 439	-2 057
139	130 532	10 445	3 710	16 000	100 913	-933	893	251
140	3 647	1 531	1 138	2 000	177	154	60	227
141	2 592 452	2 324 101	329 397	120 000	1 872 162	122 358	152 949	151 705
142	1 100	279	254	2 000	7 747	-7	-6	-7
143	7 547 445	666 469	309 831	4 139 958	1 228 280	572 490	690 998	955 563
144	4 876	4 856	2 505	2 000	2 865	67	106	67
145	397 656	47 742	272	2 000	140 335	16 827	22 435	22 693
146	4 624	4 602	3 066	2 000	2 344	280	346	302
147	8 178	852	577	8 000	90	4	5	4
148	13 480	12 534	2 546	2 000	9 589	1 650	2 167	1 508
149	2 805 603	1 766 421	259 887	400 000	227 944	272 209	307 416	273 849
150	3 237	937	648	6 100	179	-88	-44	348
151	62 828	37 471	9 078	34 521	27 137	130	193	4 207
152	835 905	817 935	209 293	5 000	960 697	-132 772	-98 470	-129 337
153	8 708	94	48	4 720	4 047	282	356	385
154	289 349	105 261	1 481	157 296	105 651	1 257	4 583	14 773
155	91 245	5 497	3 260	16 000	76 020	-1 876	2 010	2 313
156	54 111	17 796	8 554	26 089	9 695	3 099	4 072	7 400
157	594 405	317 466	93 216	120 000	78 327	12 376	14 960	57 856
158	1 157 218	408 410	41 172	5 760	905 485	71 825	91 516	78 168
159	68 847	48 335	503	2 010	34 398	21 532	23 900	22 817
160	1 980	1 980	1 465	2 000	0	12	12	12
161	7 850 493	4 708 533	967 132	4 406 000	2 655 350	358 211	291 342	626 431

Podnik	Bilanční suma	Oběžná aktiva	Krátk. fin. majetek	Základní kapitál	Závazky celkem	VH	EBIT	CF
162	4 211	4 211	8	5 000	3	32	32	32
163	85 141	4 791	1 053	30 000	90 034	11 123	13 640	14 196
164	114 956	89 546	984	5 000	87 423	4 726	7 519	12 123
165	3 303	2 068	321	1 000	1 369	242	272	442
166	68 309	7 810	5 539	1 000	68 883	183	2 222	3 894
167	682	582	571	4 250	243	-27	-17	-27
168	4 412	807	783	4 219	-1	-30	-30	42
169	75 794	24 955	17 478	16 000	11 782	-868	-2 296	5 107
170	43 633	7 567	3 450	6 000	23 645	2 053	3 911	3 164
171	86 141	81 461	37 240	5 000	19 169	19 024	23 389	19 799
172	5 705	3 428	2 668	2 000	408	-78	-78	-78
173	2 879	2 207	16	2 000	7 342	-1 813	-1 697	-1 630
174	97 853	29 301	5 787	6 000	73 144	2 306	4 309	3 495
175	1 936	1 936	1 935	2 000	6	-13	-16	-13
176	8 794	8 490	4	14 000	317	-448	-448	-318
177	2 254	99	54	2 000	1 042	-319	-319	-115
178	110 588	1 968	68	2 000	26 908	8 858	-29	8 858
179	29 270	2 499	2 463	30 000	3 807	-143	-170	12
180	2 646	1 196	1 196	2 000	6	-17	-17	-17
181	48 379	26 853	10 314	5 000	28 127	1 818	1 715	3 851
182	5 914	1 451	252	2 000	3 243	-616	-616	-616
183	6 784	6 139	592	3 000	3 354	242	270	242
184	2 111	2 107	2 083	2 000	40	97	117	97
185	3 702 037	57 670	54 477	2 749 646	329 116	25 730	35 428	184 870
186	3 637	3 430	3 420	5 000	41	-4		-4
187	22 777	13 936	4 091	4 757	14 071	125	297	522
188	27 979	17 064	649	2 000	25 809	109	454	109
189	105 936	69 451	1 663	16 000	47 034	8 070	12 063	19 471
190	45 096	33 970	8 995	6 000	21 620	4 295	5 386	10 522
191	3 094	2 246	814	2 000	125	67	54	79
192	5 394	232	202	2 000	3 794	-53	-49	138
193	599	518	81	5 000	1 005	97	151	97
194	4 946	101	5	5 720	5	-153	-150	41
195	4 765	4 726	14	28 300	1 374	75	90	75
196	145 882	4 474	3 039	120 200	13 508	-2 629	-2 629	488
197	529 309	43 366	43 045	399 000	45 057	6 169	7 445	28 836
198	239 507	612	234	55 641	39 776	1 267	1 555	1 715
199	6 840	6 463	141	6 192	5 450	254	250	316
200	1 980	1 980	1 465	2 000	0	12		12